

Aikuislukioiden SWOT-analyysi

2.11.2015

VAHVUUDET 1. Aikuislukioiden toimintakulttuuri on joustava ja muutoksiin reagoidaan nopeasti. Aikuislukioilla ja niiden henkilöstöllä on halu kehittyä ja kokeilla uutta.2. Opiskelu on suoritus- ja tutkintotavoitteista. Aikuislukiossa voi suorittaa sekä lukiotutkinnon että peruskoulututkinnon.3. Toiminta on opiskelijälähtöistä ja henkilökohtaistaminen on tärkeä osa opintoja. Aikuisten omat tuntijaot ja monipuoliset suoritustavat tekevät opiskelun työn ja perheen ohella mahdolliseksi.4. Henkilöstö on innovatiivista, ennakkoluulotonta ja kehittämismyönteistä. Henkilöstö on pätevää, pysyvää sekä palveluultista. Opettajat osaavat opettaa ja koko henkilöstö osaa kohdata erilaisia opiskelijoita.5. Opetus, jota annetaan monimuotoisesti, on tehokasta ja ylläpitäjälle edullista. Opetustapoja ja erilaisia oppimisympäristöjä, kuten sähköisiä ympäristöjä, on kehitetty pitkään.6. Opiskelijoille aikuislukio on tärkeä lenkki elinikäisessä oppimisessa, kotoutumisessa, syrjäytymisen ehkäisyssä tai sen katkaisussa. Aikuisopiskelijan motivaatio on hyvä, koska hän tarvitsee saamaansa opetusta ja tutkintoa.7. Aikuislukioiden yhteiskunnallinen merkitys on suuri ja tehtävä tärkeä. Aikuislukio luo tasa-arvoiset mahdollisuudet opintojen päivittämiseen ikään, sukupuoleen tai kulttuuristaustaan katsomatta.8. Koulutuksen järjestäjät, koulun johto ja henkilöstö tekevät työtä yhdessä sekä kouluissa että järjestöissä. Aikuislukioilla on pitkät perinteet ja ne ovat verkostoituneet keskenään. Niillä on halu selviytyä.	HEIKKOUEDET 1. Aikuisten tutkintojen rahoitus on pieni ja lukiokoulutuksen rahoitusta on entisestään pienennetty. Tutkintotavoitteisten opiskelijoiden määrän väheneminen tekee aikuisten lukiokoulutuksesta monille koulutuksen järjestäjille liian kallista ja näin myös aikuisten perusopetuksen järjestämisen edellytykset heikkenevät.2. Opintososiaalisten etuuksien puute heikentää sekä aikuislukioiden että sen opiskelijoiden asemaa.3. Aikuislukioiden heikko tunnettuus ja koulujen markkinointiresurssien puute heikentävät aikuislukioiden asemaa aikuiskoulutuskentässä. Lukionimitys ei kerro koko toiminnan kirjoa.4. Aikuislukiot ovat pieni ryhmä, joten oman asian esille tuominen on vaikeaa.5. Aikuislukioille ei useinkaan ole mahdollisuutta saada opiskelijoilleen erityispalveluita, esim. lukivaikkeuden toteamiseen, psykologin tai kuraattorin palvelujen käyttämiseen, koska niihin ei ole lakisääteistä velvoitetta. Erityisopettajan palveluja tarvittaisiin paljon nykyistä enemmän.6. Opinto-ohjauksen asema ei ole riittävän vahva. Opinto-ohjaukseen ei ole resursoitu riittävästi eikä sitä ole määritelty riittävästi virkaehtosopimuksissa.7. Opiskelijoiden sitouttaminen, opiskelun keskeyttämisen ehkäisy sekä erilaisten opiskelijoiden käsittelyn hallinta vaativat henkilöstöstä yhä enemmän.8. Opettajien täydennyskoulutus ei useinkaan ota huomioon yleissivistävää aikuiskoulutusta. Opiskelumateriaali ei aina vastaa aikuisen maailmaa, eikä tue esimerkiksi itseopiskelua.9. Aikuislukioiden suhteet elinkeinoelämään ja yrityksiin ovat vähäiset.10. Toiminta on osin joustamatonta: kurssitarjotin on jäykkä ja mahdollisuutta spontaaniuteen ei aina ole. Aikuislukioiden mahdollisuudet käyttää tiloja ovat monissa kouluissa rajalliset. Tietyt uudenlaiset ajattelutavat eivät ole menneet läpi aikuislukioissa: aineopettajat eivät tunne omakseen kokonaisvaltaista opetusta ja esim. kaikki ohjaa -ajattelua, vaan ollaan kiinni aineopettajakeskeisessä ajattelussa.11. Aikuisten lukiokoulutuksen tuntijako ja ylioppilastutkinto erityisesti ainereaalin osalta ovat yhteensopimattomia. Nykyinen perusopetuksen tuntijako ei sovi maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille.
MAHDOLLISUUDET 1. Verkostoituminen ja verkko toiminnan kehittäminen mahdollistavat pientenkin aikuislukioiden selviytymisen. Yhteistyöllä ja innovatiivisella toiminnalla kyetään vastaamaan nopeasti ja joustavasti ajan haasteisiin. Aktiivisella yhteistoiminnalla on mahdollisuus vaikuttaa valtakunnan aikuiskoulutuspolitiikkaan ja -pedagogiikkaan.2. Maahanmuuttajien määrän nopea kasvu tuo uusia tehtäviä ja opiskelijoita aikuislukioille. Aikuislukioilla on mahdollisuus tarjota luku- ja kirjoitustaidon opetusta, kotoutumiskoulutusta, kielikoulutusta, aikuisten perusopetusta, lukioon valmistavaa opetusta sekä lukio-opetusta koko ajan kasvavalle maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden joukolla. Opetusministeriön aikuisten perusopetusta koskevat kehittämissuositukset (linkki) vahvistavat toteutuessaan aikuislukioiden asemaa.3. Voidaan lisätä joustavia rakenteita ja käyttää entistä enemmän hyväksi osaamisen tunnustamista.4. Ammatillisen koulutuksen rahoituksen supistuessa voi tulla tarvetta lisätä yleissivistävää opetusta, esimerkiksi kieliopintoja, jotta valmiudet ja kelpoisuus jatko-opintoihin säilyvät. Aikuisten kaksoistutkinnon lisääminen tarjoaa nopean tien ylioppilaaksi.5. Opinto-ohjausta voidaan käyttää tehokkaammin oppimisesteiden poistamiseen ja keskeyttämisen vähentämiseen.6. Aikuislukioilla on mahdollisuus kehittää yhteistyötä myös muiden oppilaitosten kanssa, kuten vapaan sivistystyön kanssa.7. Aikuislukioilla olisi mahdollisuus käyttää joustavuuttaan myös työpäivien ja työviikon rakenteen suunnittelussa sekä pedagogisissa ratkaisuissa, kuten oppiainekeskeisyyden vähentämisessä. Aikuislukioiden houkuttelevuutta voi lisätä.8. Työelämän ja elinkeinoelämän yhteyksien lisäämisellä sekä aineopiskelun tuotteistamisella voidaan saada uusia toimintamalleja ja uusia kohderyhmiä.	UHAT 1. Rahoituksen yleinen niukkeneminen vaikeuttaa myös aikuislukioiden toimintaa. Suorituksiin painottuva rahoitus ja opintoaikojen mahdollinen rajaaminen alkaa entistä enemmän ohjata ja määrittää sitä, keille opetusta tarjotaan ja keitä hyväksytään opiskelijoiksi.2. Aikuislukiot sulautetaan päivälukioihin ja aikuisten opetuksen erityisosaaminen katoaa. Päivälukioiden mahdollisuus antaa aikuiskoulutuksen tuntijaon mukaista opetusta heikentää aikuiskoulutuksen asemaa. Aikuiskoulutuksen rehtorin tehtävät määrätään päiväkoulun rehtorille tai opetustoimen johtajalle. Varsinaisten aikuiskoulutuksen opettajien määrä vähenee ja opettajien työ pirstaloituu.3. Päätöksentekijät ja ylläpitäjät eivät tunne aikuiskoulutuksen toiminnan erityispiirteitä, kuten opintojen keskeyttämisen syitä. Opintojen keskeyttämistä pidetään vain negatiivisena asiana, vaikka se voi olla opiskelijan elämäntilanteen huomioiva perusteltu ratkaisu.4. Ammatillisen ja vapaan sivistystyön koulutuksen vahva asema ja tunnettuus vaikeuttavat toimintaamme, koska osittain kilpailemme samoista opiskelijoista. Vapaa sivistystyö ja muut aikuisoppilaitokset, joissa on pienemmät opetuskustannukset, alkavat hoitaa yhä enemmän aikuisten perusopetusta.5. Kantaväestön yleinen koulutustaso on noussut ja ikäluokat pienenevät, joten varsinaiset tutkintotavoitteiset opiskelijat vähenevät. Työelämän koventunut tahti estää aikuiskoulutuksen.